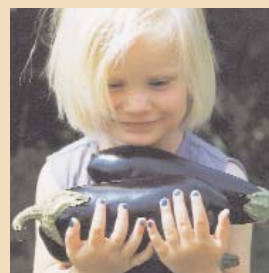
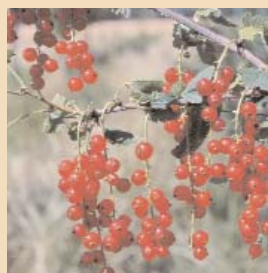
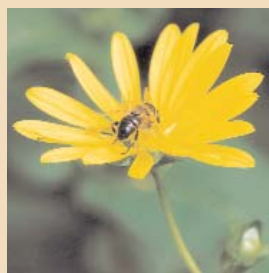
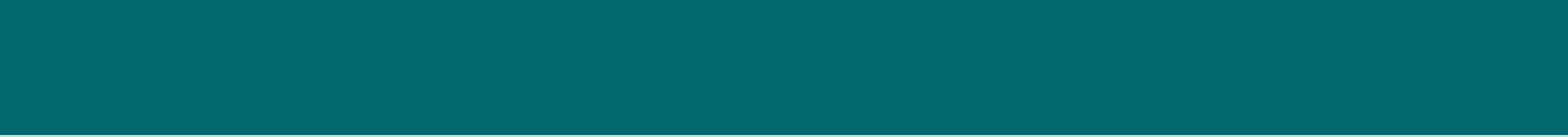


SIIRTOLAPUUTARHURIT

ja sosiaalinen vastuu





W. Wohatsch

En jälkeen kun Euroopan siirtolapuutarhaliikkeen vuosikymmenien aikana, ainakin Euroopan kansalliset liitot toteuttavat. Siirtolapuutarhaliike näki päivänvalon, sosiaalilla on ihmisiä, jotka tarvitsevat. Olemme ottaneet senkin huomioon, että erilaiset kysymykset ovat mitä erilaisien tukemme. Haluamme täten julistaa sosiaaliset vaatimukset vaihtelevat eri simmillä elämäntilanteilla saaneet etusijasta vakuuttaa, että sosiaalinen osallisuus on nyt ja tulevaisuudessa siirtolapuutarhaliikkeen tärkeä osa. Olemme lahtuisimme suuresti, jos sosiaalisen vastuun syvälinen tunnusmerkkinen piirtyisi kaikkien jäsenten sydämiin.

Kansainvälistä siirtolapuutarhaliikettä (Office International du Coin de Terre et des Jardins Familiaux a.s.b.l) perustettaessa sosiaalisen näkökulma oli peruspilari, jonka kailki kansalliset liitot hyväksyivät. Vaikka jäseniimme kohdistuvat sosiaaliset vaatimukset ovat muuttuneet kansainvälisen liiton jäsenilmaisista sosiaalisista toiminnoista, Toimennepanevan komitean puheenjohtaja

V. Reding



*N*uori naistoimittaja kirjoitti kerran artikkelin elämästä Oxfordin yliopistosta. Siinä hän kertoo kuinka kerran, kun hän istui korkea-arvoisten professorien pöydässä lounaalla kukaan ei ollut huomaavinaan häntä. Lopulta hän kysyi epätoivoisena vieressään istuvalta arvokkaalta herralta: "Mikä on Teidän työskentelykenttänne?" "Hyvä rouva", herra vastasi, "en työskentele kentällä."

*Y*liopistomaailma voi tuntua olevan kovin kaukana maanviljelijästä, mutta jotakin yhteistä niillä on. Kummallakin on asiantuntijansa, suosikkihankkeensa, kateuden aiheensa, teorian- ja vitsauksensa ja parannuskeinonsa. Puutarhanhoidossa hyvät aidat edistävät hyvää naapuruutta, vaikka sääolot koettelevat kaikkia tasapuolisesti. Onkin pieni ihme, että runsaan 30 maan yliopistot ja opetusministerit ovat nyt ryhtyneet luomaan "Euroopan korkeakoulutusalueita". Hankkeen on määrä toteutua vuoteen 2010 mennessä.

*K*oulutusjärjestelmiemme avaaminen opiskelijoiden ja henkilökunnan yhteistyölle ja vaihdolle vaikuttaa merkittävältä askeleelta kehitet-

täessä tulevaisuuden EU:ta. Nuorelle sukupolvelle, jonka mielestä EU-asiat, tai politiikka ylipäättään, eivät ole läheisiä eivätkä kiinnostavia, asialla on henkilökohtaista merkitystä. Kyse ei ole ainoastaan yliopistoista. Euroopan laajuinen yhteistyö kehittyi nopeasti kouluissa, aikuiskasvatuksessa, ammatillisissa oppilaitoksissa ja oppisopimusjärjestelmissä, nuorisjärjestöissä ja vapaaehtoistoiminnassa, kielipinnoissa, kulttuurin ja urheilun aloilla sekä viestinnässä. Se tarjoaa joka vuosi sadoille tuhansille ihmisille mahdollisuuden tehdä heitä todella kiinnostavia asioita yhdessä muiden maiden samanhenkisten kanssa.

*K*oulutuksesta ja kulttuurista vastaavana Euroopan komission jäsenenä tiedän, kuinka paljon suhtautuminen on muuttunut ja kuinka nopeasti edistytään kohti tietoon perustuvaa, elinikäisen oppimisen Eurooppaa, vaikka joskus kohtaankin työkeitä professoireita.

*V*oi tuntua hieman koomiselta puhua samassa yhteydessä lämminhenkisistä siirtolapuutarhoista ja hallitusten ja perustamissopimusten maail-

masta, jossa virkamiehet EU:n viraston uumenissa puhuvat ammattislangillaan strategia-asiakirjoista. Totta kuitenkin on, että harrastukset ja henkilökohtaisen kiinnostuksen kohteet yhdistävät ihmisiä paljon enemmän kuin kansallisuudet erottavat heitä. Puutarhurit Norjasta Slovakiaan keskustelevat samoista aiheista: herneistä ja pavuista, mansikoista ja neilikoista. Tämä heijastaa luontaista eurooppalaista sosiaalista yhteyttä, johon kannattaa tutustua tämän esitteen sivuilla. Samoin kannattaa tutustua useiden voittomattomien järjestöjen ja yhdistysten, kuten esimerkiksi Kansainvälisen siirtolapuutarhaliiton, toimintaan.

*T*ällaiset järjestöt ja yhdistykset voivat toiminnallaan muuttaa Euroopan pelkästä maailmankolkasta perhepuutarhaksi. Kuten viimeaikainen kehitys on osoittanut ja hallitusten päämiehet ovat tunnustaneet, korkea-arvoisten tahojen Eurooppa-keskusteluksa on nyt otettava kansalliset huomioon.

VIVIANE REDING
Koulutuksesta ja kulttuurista vastaava Euroopan komission jäsen



F. Boden

Olen erittäin tyytyväisenä pannut merkille, että Kansainvälinen siirtolapuutarhaliitto (Office International du Coin de Terre et des Jardins Familiaux a.s.b.l.) aikoo julkaista suurelle yleisölle suunnatun esitteen, jonka tarkoituksena on kertoa liiton jäsenten monipuolisesta toiminnasta ja esitellä Euroopan siirtolapuutarhayhdistyksiä.

Esitteen otsikoksi on valittu "Siirtolapuutarhureiden sosiaalinen vastuu". Se kuvaa osuvasti sen päämäärän ulottuvuutta, johon Kansainvälinen siirtolapuutarhaliitto on sitoutunut. Siirtolapuutarhat ovat nimenomaan paikkoja, missä ihmiset voivat osallistua luovaan toimintaan, sosiaaliseen kanssakäymiseen ja kokeiluihin.

Siirtolapuutarhayhdistysten hallinnon kulmakivi on jäsenten aktiivinen ja konkreettinen osallistuminen.

Viikuvaiheessa siirtolapuutarhat täyttivät ensi sijassa taloudelliset ja sosiaaliset tarpeet. Vuosikymmenten kuluessa niiden elinympäristön varjelemista vaalivat tavoitteet ovat kuitenkin korostuneet yhä selvemmin.

Siirtolapuutarhat eivät ole entisten aikojen jäännöksiä, vaan ne ovat ja pysyvät kaupunkiseutujen erinomaisina vihreinä keuhkoina sekä virkistyksen ja mukavan yhdessäolon paikkoina. Yhteiskunnan väistämättömänä velvollisuutena on niiden kaavoittaminen ja säilyttäminen, koska ne aivan ilmeisesti

kohentavat osaltaan huomattavasti elämänlaatuamme.

Yhdistän Kansainvälisen siirtolapuutarhaliiton jäseniä heidän sangen kehittävstä ja arvokkaasta panoksestaan. Olen vakuuttunut siitä, että tämä esite on omiaan lujittamaan kaikkien siirtolapuutarhureiden välisiä siteitä. Samalla se varmasti herkistää muutkin ihmiset arvostamaan siirtolapuutarhojen varsin inhimillistä ja sosiaalista perusaatetta.

FERNAND BODEN

Maataloudesta, viininviljelystä ja maaseudun kehittämisestä vastaava ministeri

A. Oeschger
D. Zielinski



Sosiaalinen yhteenkuuluvuus ei ole ainoastaan uusi poliittinen iskulause, vaan myös ikaikainen inhimillinen tarve, jonka tyydyttämiseksi suuri joukko ihmisiä ponnistelee päivittäin - usein saamatta minkäänlaista korvausta työstään. Kulmakahvilan tarjoilijat tunnistavat herkästi huolten painaman asiakkaan ja tietävät milloin lohdun sana on paikallaan. Keski-Euroopassa tyyppilliset kerrostalojen porttivahdit kokevat varsinaiseksi tehtäväkseen hyvän hengen luomisen talon asukkaiden keskuuteen. Sellaisissa kaupunginosissa, joissa on paljon ongelmia ja otteet kovia, nuoret viettävät suuren osan ajastaan kadulla huolehtien samalla nuoremmista sisaruksistaan. Heidän välillään vallitsee vahva toveruus, mikä ei vain aina näy ulospäin. Jos käy paikalla vain levottomuuksien syttyessä ei ainakaan havaitse sitä.

Tämän esitteen ensisijainen tarkoitus on osoittaa, että sosiaalista yhteenkuuluvuutta on. Jokainen rivi ja jokainen sivu kertovat siitä kuinka Euroopan siirtolapuutarhurit ovat toteuttaneet hyvän ajatuksen toisensa perään. Mielikuvitus on pursuillut, kun on keksitty ideoita läheisten auttamiseksi. Erityisesti vaikeimmissa elämäntilanteissa ole-

väjärjestönne on hyvin selvästi osoittanut, että kansalaisjärjestöjen panos sosiaalisen yhteenkuuluvuuden lisäämiseksi on merkittävä paikallisella tasolla. Euroopan tasolla ne ovat erittäin tärkeitä materiaalia rakennettaessa sosiaalista Eurooppaa. Ne täydentävät asianmukai-

vien auttaminen on ollut sydäntä lähellä. Ideoiden runsaus on tuottanut sitä samaa iloa, mitä ihminen tuntee nähdessään kuinka hänen itse viljelemänsä taimet ja kukat kasvavat, kukkivat ja kantavat hedelmää hänen omassa puutarhassaan. Eräs syy siihen on epäilemättä, että nämä ihmiset tuntevat erittäin hyvin ihmiselämän varjopuolet ja tunnustavat aidosti ihmisarvon olemuksen. Tämä selittää myös sen, että siirtolapuutarhurit eivät koe ainoastaan auttavansa, vaan kulkevana määrätietoisesti eteenpäin valitsemallaan yhteisvastuun tiellä. Tämä on pätenyt varsinkin vuonna 2001, jolloin on vietetty kansainvälistä vapaaehtoistoiminnan vuotta. Näkökulma on erittäin merkittävä niillekin meistä, joiden mielestä tärkeintä on yhteisöllisyys. Kukaanhan ei voi varmasti tietää kuuluuko lopulta auttajien vai autettavien joukkoon. Mielestämme ihmisen perusoikeuksiin kuuluu oikeus kehittyä ihmisenä, mutta myös oikeus olla hyödyksi toisille.

Siitä vuodesta 1997 lähtien sosiaalisen yhteenkuuluvuuden vahvistaminen on ollut 43 jäsenvaltiota edustavan Euroopan neuvoston ensisijaisia tavoitteita. Neuvosto on sitä mieltä, että ihmisoikeuksien

sesti poliittista ja taloudellista Eurooppaa. Ne muodostavat Euroopan rakenteen nk. "puuttuvan yhteyden". Kansalaiset arvostavat riippumattomia järjestöjä, koska niiden tarkoituksena on lisätä huolenpitoa ja huomaavaisuutta. Kiitämme teitä avustanne.

puolustaminen kuuluu sen velvollisuuksiin. Poliittisten ja kansallisten oikeuksien lisäksi ihmisoikeuksiin kuuluvat yhtä lailla sosiaaliset, taloudelliset ja sivistykselliset oikeudet. Äskettäin nimetty Euroopan sosiaalisen yhteenkuuluvuuden komitea on laatinut strategian, jonka mukaan hallituksista riippumattomat järjestöt ja kansalaistoimintaryhmät osallistuvat entistä enemmän edustuksellisen demokratian toteuttamiseen. Olisiko siinäkin toimintakenttä, jolla siirtolapuutarhurit voisivat olla aktiivisia? He ovat näet muiden puuhiensa ohella koko ajan koonneet tietoa sosiaaliasioiden koskevista ehdotuksista ja määräyksistä sekä nykyisen sosiaalipolitiikan vahvuuksista ja heikkouksista. Näin ollen heillä on vankkaa tietoa, joka tosin eroaa tieteellisestä tutkimustiedosta, mutta jota ei voida pitää millään tavalla vähemmän arvokkaana puhuttaessa sosiaalisesta arvosta. Tämän tiedon hyödyntämättä jättäminen olisi taloudellinen erehdys, josta varmasti kukaan eurooppalainen päättäjä ei halua ottaa vastuuta...

ANNELISE OESCHGER

Euroopan neuvoston neuvoa-antavassa asemassa olevien kansalaisjärjestöjen yhteistyökomitean varapuheenjohtaja

DANIEL ZIELINSKI

Euroopan neuvoston neuvoa-antavassa asemassa 423 olevien kansalaisjärjestöjen yhteistyökomitean yhteistyökomitean puheenjohtaja

SIIRTOLAPUUTARHURIT

ja sosiaalinen vastuu

Vuonna 1998 vietettiin ihmisoikeusjulistuksen viisikymmenvuotisjuhlaa. Ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen 24. artiklassa sanotaan:

"Jokaisella on oikeus lepoon ja vapaa-aikaan ..."

Tämän päivän maailmaa leimaavat suuri työttömyys, ennenaikainen eläkkeellelähtö ja yhä kasvavat sosiaaliverkoston leikkaukset. Liian monilla on sama ongelma: miten käyttää pakosta lisääntyntä vapaa-aikaa järkevästi? On myös niitä, joille sopeutuminen ympäristöön tuottaa yhä enemmän ongelmia. Viimeksi mainittuihin kuuluvat maahanmuuttajat tai täysin vieraaseen ympäristöön muuttaneet ihmiset, jotka eivät usein osaa maan kieltä riittävästi. Jotkut taas kokevat yhtäkkiä olevansa täysin vieraassa kulttuuriympäristössä

leikkipaikkoina ovat katu ja betoni. Pitkästyminen, turhautuminen ja lisääntyvä väkivaltainen käyttäytyminen leimaavat näiden ihmisten elämää. Yksinhuoltajaperheet, sinkut ja vammaiset syrjäytyvät ja jäävät suremaan kohtaloon.

Väestön odotettavissa oleva elinikä nousee jatkuvasti. Ikääntyneiden osuus väestöstä kasvaa koko ajan. Ja kun näillä ihmisillä useimmiten ovat kaikki tiedot ja taidot edelleen hallussaan, heidän elämänsä tuntuu tyhjältä

Hyvätuloiset ja vahvat väestöryhmittä ilmaisevat äänekkäästi kulutustarpeensa, pienituloiset taas tuntuvat vaikkenevan. Tällaisessa tilanteessa on ryhdyttävä sosiaalipoliittisiin toimiin. On haettava realistisia ratkaisuja tälle väestönosalle. Tässä on tilaisuus yli kolmea miljoonaa siirtolapuutarhuriperhettä edustavalle Kansainväliselle siirtolapuutarhaliitolle tarjota apuaan ja yhteistyötään. Tässä esitteessä kerromme keinoista ja menetelmistä, jotka voivat muodostaa ratkaisevan käänteen monelle ilmeisen toivottomassa tilanteessa elä-



Siirtolapuutarhan juhlaa Kaakkois-Englannissa, Sveitsissä ja Norjassa.

eivätkä tiedä miten lähestyä lähinaapureitaan.

Yhä useammin rakennetuissa kaupunkiyhteisöissä asuvat nuoret perheet näkevät lapsensa elävän ja kasvavan epäinhimillisessä betonimaailmassa. Heillä ei ole minkäänlaisia mahdollisuuksia viettää viikonloppuja lasten kanssa luonnon helmassa, eikä pitää edes lyhyttä lomaa silloin tällöin. Lasten

eivätkä he tiedä mitä he tekisivät sadakseen sisältöä elämänsä ehtooseen.

Moderni yhteiskunta leimaavat pinnallisuus ja kylmyys. Siksi monet kokevat itsensä yksinäisiksi ihmisjoukossa. Rahavaikeudet eristävät monet läheisemme muusta yhteiskunnasta. Lopulta edessä on aivan liian usein sekä sosiaalinen että taloudellinen ahdinko.

välle läheisellemme. Siirtolapuutarhatoiminta ei ole mikään patenttilääke, mutta se voi tarjota perheille ja yksinäisille ihmisille mielenkiintoisen pakotien yksinäisyydestä ja tyhjyydestä.

Euroopan runsaat 40 000 siirtolapuutarhayhdistystä ovat elävä todiste siitä, että syrjäytyminen ei ole väistämätön kohtalo kenellekään. Yhdistykset tarjoavat ihmisille mahdolli-

Esipuhe - siirtolapuutarhurit ja yhteiskunnallinen vastuu

suuden kohdata "sielunveljiään"; heitä yhdistää läheinen kosketus luontoon. Siirtolapuutarhat ovat erilaisia eri mais-
sa, mutta ne tarjoavat aina virkistystä ja

paikka olisikin mennyt. Pakolaisperheille, maahanmuuttajille ja kaikille niille, joilla on vaikeuksia sopeutua yhteiskuntaan, siirtolapuutarhayhdistykset tarjoavat

esimerkkejä siirtolapuutarhayhdistysten toiminnoista. Ne osoittavat, että puutarhaviilijeliikkeenä voi kehittyä merkittävä voimatekijä, joka auttaa yksilöä sopeutu-



Välähdyksiä Belgian, Luxemburgin ja Ruotsin siirtolapuutarhoista.

luovat mahdollisuuksia edistää ihmisten välistä ymmärtämystä.

Siirtolapuutarhassa toiminta on monipuolista. Oman käden jälki näkyy siellä selvästi. Vaikka ihminen on tahtomattaan joutunut jättämään työelämän, hän voi siirtolapuutarhassa edelleen hyödyntää ammattitaitoaan joko viljelemällä omaa puutarhaansa tai osallistumalla yhteisiin ponnistuksiin oman yhteisönsä hyväksi. Niinikään voi harrastelijapuutarhuri olla suureksi hyödyksi yhdistyksen hallinnossa tai osallistumalla erilaisiin käytännön töihin. Hän voi tuntea itsensä hyödylliseksi ja samalla ylläpitää yhteyksiään muihin ihmisiin. Tällä tavoin hän säilyttää itsetuntonsa, vaikka työ-

mahdollisuuden solmia sosiaalisia kontakteja. Kielimuurit murtuvat nekin samalla kun ihmiset auttavat toisiaan. Alueen huolto ja hoitaminen yhdessä ja naapuriavun antaminen ovat kokemuksia, joista kaikki hyötyvät.

Voimme todeta, että siirtolapuutarha korvaa puutteellisen asuinympäristön. Yhdessäolo ulkosalla, asioiden hoitaminen yhteistyössä muiden perheiden kanssa, taimien ja kukkien kasvattaminen puutarhassa luonnollisessa ympäristössä, lasten leikki- ja pelipaikat - kaikki ne ovat asioita, joilla on suuri merkitys nuorille perheille. Ne ovat asioita, jotka ansaitsevat suuren arvostuksen. Tässä esitteessä annetaan

maan yhteiskuntaan.

Siirtolapuutarhayhdistysten on erityisen vaikea harjoittaa sosiaalista toimintaa, elleivät ne saa moraalista ja aineellista tukea yhteiskunnalta. Suurimmat uhat niiden toiminnalle muodostavat maankäytön suunnittelu ja lisääntyvä tarve käyttää maa mm. asuntorakentamiseen. Tämän esitteen tarkoituksena on kiinnittää viranomaisten huomio näihin ongelmiin ja saamaan heidän aktiivinen tukensa siirtolapuutarhatoiminnalle.

ROLF NEUSER
Saksan siirtolapuutarhaliiton
hallituksen jäsen

ELÄVÄ VASTUU

*Y*hteiskunnallinen näkökulma sekä ekologinen ja sosiaalinen vastuu ovat kautta aikain olleet Euroopan siirtolapuutarhaliikkeen keskeisiä teemoja. Ihmisten omat vastoinkäymiset ja huoli yhteiskunnassa tapahtuvista muutoksista ja kehityssuunnista ovat ajoja sitten saaneet yhdistyksien vastuhenkilöt vakuuttuneiksi siitä, että yhteisöissä tarvitaan solidaarisuutta ja avoimuutta.

*N*ykyyään on entistä tärkeämpää, että suhtaudumme vakavasti kaikkiin keinoihin, joilla taistellaan

yhteiskunnassamme esiintyvää sosiaalista epäoikeudenmukaisuutta ja niitä erottelun muotoja vastaan, joihin esimerkiksi ulkomaalaiset, ikääntyvät, työttömät ja yksinhuoltajaperheet usein törmäävät.

*A*ikana, jolloin monet ihmiset ovat menettäneet työnsä ja monien muiden on varauduttava toimeentuloon eläkkeelle joutumisen myötä, siirtolapuutarhat tarjoavat useita mahdollisuuksia osallistua lukuisiin toimintoihin, jotka ovat sekä terveellisiä että hyödyllisiä viljelijälle. Yhteiskunta hyötyy sekini tästä.

*K*ollannissa monet siirtolapuutarhayhdistykset tarjoavat myös yhdistykseen kuulumattomille ihmisille mahdollisuuden käyttää aluetaan. Lähinaapurit ovat tervetulleita käskentelemään alueen käytäville. Näillä tutkimusmatkoilla heille tarjoutuu tilaisuus seurata kasvien hyvinvointia ja kasvamista, nauttia kukkaloistosta ja perhosista sekä linnunlaulusta että mehiläisten surinasta. Joskus vierailijat saavat tilaisuuden tavata toisiaan ja puutarhureita yhdistyksen kerhotalossa.



Tanskan ja Ranskan siirtolapuutarhoja.

OLEMME KAIKKI SAMANLAISIA

"Glückliche Gartenfreunde (Onnelliset puutarhurit)" -yhdistyksen puheenjohtaja, joka on ollut 28 vuotta naimisissa vaimonsa Tüleyn kanssa, on asunut Bremenissä Saksassa vuodesta 1969 lähtien. Samoin on Nyborgissa Tanskassa toimivan Skovly-nimisen harrastelijapuutarhuriyhdistyksen puheenjohtaja bosnialainen Hasan Sendo asunut Tanskassa vuodesta 1992 lähtien.

"Täällä olemme kuin kotonamme", sanovat nämä "ulkomaalaiset" siirtolapuutarhurit, "ja haluamme elää täällä kaikkien

muiden kansalaisten rinnalla!" Näiden yhdistysten jäsenistössä on paljon ulkomaalaisia puutarhureita oman maan asukkaiden rinnalla. He haluavat kaikki elää sulassa sovussa ja touhuta yhdessä, koska "päivittäiset huolet eivät tunne rajoja kansallisuuksien välillä".

os vieraillee Onnellisten puutarhuriyhdistyksessä Saksassa tai Skovly-yhdistyksessä Tanskassa tai Dreuxissa ja Nimesissä Ranskassa tai Oudenaardessa Belgiassa tai Hollerichissa ja Dudelangessa Luxemburgissa tai

missä tahansa muussa eurooppalaisessa yhdistyksessä, kokee välittömästi, että integraatio eli sopeutuminen ei ole pelkkää sanahelinää, vaan sitä eletään laajalti todeksi näiden puutarhurien keskuudessa. Heitä kaikkia kannustaa sama tahto.

Yyvä naapuruutta koetaan muualakin kuin oman yhdistyksen puutarhureiden kesken. Se ulottuu myös lähinaapuruston asukkaisiin ja leikkikentillä telmiviin lapsiin.



Yhdessä tekeminen on hauskaa: Hollannin ja Saksan siirtolapuutarhayhdistyksiä.

PERIKSI EI ANNETA

"Koska olen työtön, siirtolapuutarha merkitsee minulle nyt enemmän kuin aikaisemmin. Ihmiset eivät enää juttele toistensa kanssa samalla lailla kuin ennen, paitsi jos tulee sattumalta vanha kollegan kadulla vastaan. Kaikilla on omat ongelmansa, ja siksi on entistä tärkeämpää, että voi puuhata jotakin mielekästä silloin kun on tahtomattaan ilman työtä. Ehkä voidaan

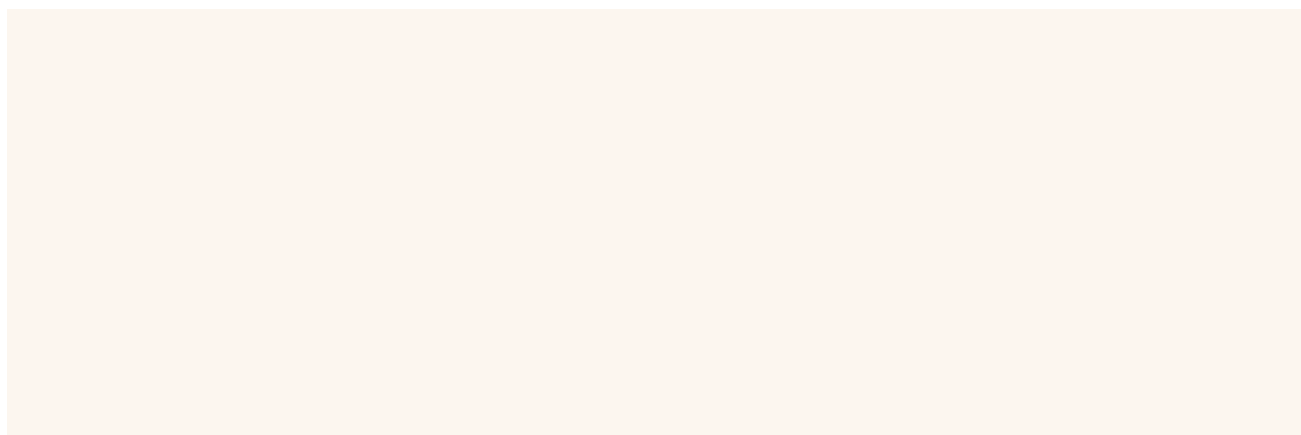
sanoa, että siirtolapuutarha on jonkinlaista pakoa todellisuudesta, mutta itse asiassa se on paljon enemmän. Puutarhavihly on puuhaa, joka suo minulle mahdollisuuden ajatella tulevaisuutta ja yhteyttäni luontoon."

"Sen ansiosta ei ole vaaraa, että vajoa synkkyyteen tai kuluttaa aikansa televi-

siota katsellen tai kapakassa kaljaa ryy- stäen", sanovat puutarhurit mm. Sveitsissä, Tanskassa, Isossa-Britanniassa, Puolassa, Saksassa, Belgiassa, Ranskassa ja Norjassa.



Puolan ja Tsekin tasavallan siirtolapuutarhoja.



VAMMAINEN - ENTÄ SITTEEN!

Yhdistyksen kerhotaloon johtavan tien varrella sijaitsevasta 600 m²:n suuruisesta palstasta huomaa, että sitä hoidaan ahkerasti ja innokkaasti. Siellä kasvavat punakaali, kyssäkaali, kesäkurpitsa, salaattit ja porkkanat. Nurmikko on vastaleikattu, ja hedelmäpuut on leikattu ilmeisen asiantuntevasti. Mutta kuinka ollaan...

Siirtolapuutarhapalstalla ei suinkaan puuhaile intohimoinen puutarhuripariskunta, vaan se muodostaa projektin, jossa toimijoina on 25-30 hengen ryhmä mielenterveysongelmaisia tai muita vammaisia.

Siirtolapuutarhayhdistyksen tekemän aloitteen ovat kaikki sekä yhdistyksessä että sen ulkopuolella ottaneet avosylin vastaan. Kaikki osapuolet ovat kiittäneet hanketta ja toivoneet muiden yhdistysten ottavan mallia. "On

tärkeää osallistua ja tuoda oma kortensa kekkoon", sanoo eräs projektissa mukana oleva. Hän puhuu intoa esitellessään ryhmän edustajana tulevia suunnitelmia. Suunnitelmissa on uudistaa puutarhavajaa ja rakentaa uusi kasvihuone ensisijaisesti vihannesviljelyä varten.

Samanlaiset projektit Saksassa, Tanskassa, Ranskassa, Isossa-Britanniassa, Hollannissa ja Puolassa suovat puutarhureille mahdollisuuden jutella naapurien kanssa, vaihtaa kokemuksia ja osallistua yhdistyksen toimintaan.

Esimerkkinä mainittakoon Tourcoingin siirtolapuutarhayhdistys Ranskassa, jonka jäsenet ovat luovuttaneet palstan "Valkoiset perhoset" -nimisen mielenterveysyhdistyksen käyttöön. Pariisin lähellä taas Dugнын yhdistys on ottanut vastaan aivomotorisista

häiriöistä kärsivien ihmisten yhdistyksen. Tiedämme myös, että jotkut ranskalaiset siirtolapuutarha-alueet ovat avanneet porttinsa päiväsaaran potilaille.

Esimerkkien tapaan myös Norjan siirtolapuutarhayhdistyksissä on vammaisia täysivaltaisina jäseninä. He viljelevät palstaansa muiden viljelijöiden joukossa ja saavat tarvittaessa näiltä apua.

Puolan siirtolapuutarhoissa sielläkin harrastetaan aktiivisesti tällaista toimintaa. Teemana on "rajattomat siirtolapuutarhat", joissa käytävät ja leikkiapaikat on sopeutettu vammaisten tarpeisiin ja palstat on korotettu. Vammaisille järjestetään pikkulomia ja juhlia, heitä autetaan teknisissä asioissa ja puutarhan hoidossa. Apua on tarjolla myös erikoistyneiden kalujen ostamisessa ja korjaamisessa. Siinä muutamia esimerkkejä Puolasta.



Myönteisiä esimerkkejä on runsaasti, kuten Tourcoingin siirtolapuutarha Ranskassa, samoin Norjassa ja Englannissa. Oikealla vammaisille tarkoitettuja palstoja Salisburyssa, Englannissa.

SOLIDAAARISUUTTA ILMAN RAJOJA

*M*agdeburgin kaupungin ja YK:n lastenrahaston Unicefin yhteistyön tuloksena myös paikallinen siirtolapuutarhayhdistys osallistui avustuskampanjaan. Samassa yhteydessä siirtolapuutarhurit tutustuivat Unicefin tavoitteisiin ja projekteihin. "Joka päivä 35 000 lasta kuolee ennen viidettä ikävuottaan, koska heiltä puuttuu ruokaa ja lääkkeitä. Siksi perhearvoja korostavan järjestön on pakko toimia." Tätä mieltä oli Magdeburgin siirtolapuutarhayhdistyksen hallitus. Yhdistys tukee rahallisesti kolmea konkreettista projektia:

▲ 2 500 brasilialaiselle lapselle tarjotaan mahdollisuus koulunkäyntiin (muuten näil-

lä lapsilla ei ole muuta mahdollisuutta kuin käydä työssä)

- ▲ tyttöjen kouluttamisprojekti Nepalissa
- ▲ rokotuskampanja Georgian lapsille

*M*agdeburgin siirtolapuutarhurit ovat saavuttaneet kunnianhimoisen tavoitteensa kampanjoimalla paikallisten asukkaiden keskuudessa ja järjestämällä lastenjuhlia.

*L*uxemburgissa siirtolapuutarhayhdistykset lievittävät kärsivien lasten hätää ja tekevät merkittäviä lahjoituksia kutakuinkin säännöllisesti tietyille laitoksille tai järjestöille, kuten esimerkiksi SOS-lapsikylille ja syöpälapsille.

*L*isäksi Luxemburgin siirtolapuutarhurit tukevat rahallisesti muita hyväntekeväisyysjärjestöjä. Varoja kerätään järjestämällä erilaisia tapahtumia ja juhlia.

*P*uolassa taas Plochin ja Opolen siirtolapuutarhayhdistykset avustavat Lasten ystävät -järjestöä. Muut siirtolapuutarhayhdistykset avustavat lastenkoteja ja vammaisten lasten hoitolaitoksia. Bydgoszczin aluejärjestön antaman tuen ansiosta lastenkodin tuiki tarpeelliset kunnostustyöt on pystytty suorittamaan. Muualla siirtolapuutarhurit lahjoittavat joka vuosi tonneittain hedelmiä ja vihanneksia lastenkodeille kautta maan.



Suomalainen siirtolapuutarha ja Luxemburgissa keitetään hilloa yhdessä.

UUDET NÄKYMÄT ELÄMÄÄN

*M*aisema-arkkitehti ja siirtolapuutarhuri T:n täytyy terveellisistä syistä välttää kaikkia fyysisiä ponnistuksia vaativia raskaita töitä.

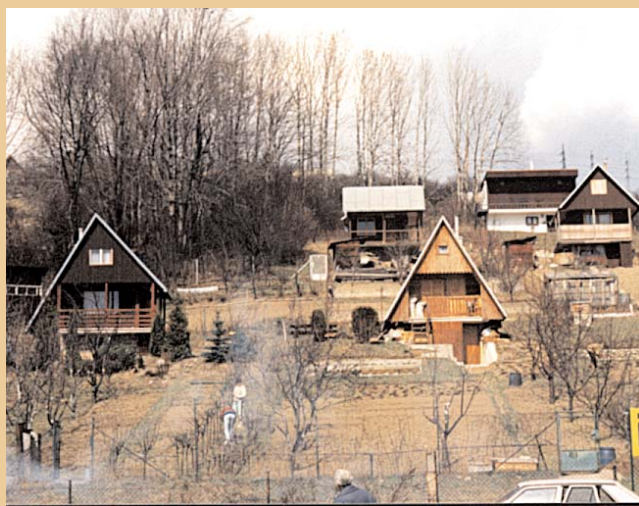
"Haettuani tuloksetta töitä, tunsin itseni tarpeettomaksi ja pelkäsin joutuvani suuriin taloudellisiin ja sosiaalisiin vaikeuksiin. Olin aina tottunut liittämään tulevaisuudennäkymät työhön." T on nyt toiminut Bremenin yhdistyksen järjestämässä ABM-projektissa ohjaajana.

Tässä työssä hän on ohjannut kahta 11 hengen ryhmää siirtolapuutarhatoimintaan liittyvissä merkittävässä ympäristönsuojelu- projekteissa.

*T*än on erityisen hyvin onnistunut keräämään uusia kokemuksia alalta, josta hän hyvin kiinnostunut. Hän myös johtaa ja motivoi työntekijöitä, ja on siten pystynyt tarjoamaan apuaan heidän taloudellisissa vaikeuksissaan sekä terveyteen ja perheeseen liittyvissä

ongelmissaan. Muiden siirtolapuutarhurien rinnalla hän on myös saanut kokea, että siirtolapuutarhatoiminta ei ole pelkkä tyhjäsana. Hänen tekemänsä työ on saanut taas merkityksen, hän itse ihmissuhteita ja hyväksyntää!

*T*ällaisia esimerkkejä löytyy myös Tanskan, Norjan, Ruotsin, Ranskan ja Puolan siirtolapuutarhoista.



Työtä, suhteita ja hyväksyntää - siirtolapuutarhurin arvoja. Siirtolapuutarhoja Slovakiassa ja Ruotsissa.

Myös ikääntyneillä on oikeus onneen

MYÖS IKÄÄNTYNEILLÄ ON OIKEUS ONNEEN

"Graue Löwen (harmaat leijonat)"-niminen ikääntyneiden ihmisten yhdistys haki kauan paikkaa, jossa jäsenet voisivat kokoontua luonnon ääreen. He eivät pysty yksin viljelemään omaa siirtolapuutarhapalstaa, mutta he eivät myöskään halua olla täysin joutilaina. Syntyi ajatus, että mitäpä jos liittyttäisiin itsenäisenä ryhmänä Saksin siirtolapuutarhureihin.

Alussa oli hoidettava pois päiväjärjestyksestä alkuhankaluudet ja muutamat ennakkoluulot ja sen jälkeen luotava omat pelisäännöt. Tärkeintä oli kuitenkin sovittaa yhteen molempien ryhmien edut ja sopeuttaa eläkeläisten ryhmä yhteisöön ja puutarhureiden toimintaan. Aluksi touhu vähän epäilytti, mutta nyt se on otettu omaksi täydellä sydämellä. Välillä silmäilläään aidan yli naapurin puutarhaa, välillä iloitaan yhdessä onnistuneesta kukkaviljelmästä tai ollaan muuten vaan yhdessä. On syntynyt "harmaiden leijonien" ja "vihreiden puutarhurien" mikrokosmos, oma yhteisö.

Norjan, Puolan, Ruotsin ja Sveitsin siirtolapuutarhayhdistykset kutsuvat säännöllisesti, tai esimerkiksi Puutarhapäivän yhteydessä, vanhainkotien asukkaita alueilleen. Vieraita kestitään aterialla tai kahvikuposella ja kakulla. Näin ikääntyneet saavat tilaisuuden viettää rauhallisen ja mukavan päivän luonnon helmassa siirtolapuutarhureiden seurassa.

Suomalainen siirtolapuutarhaliitto on yhteistyössä "Schreber und Muttergarten" -yhdistyksen kanssa luovuttanut siirtolapuutarhapalstoja ikääntyneiden käyttöön. Tarvittaessa heitä autetaan puutarhanhoidossa, jotta he voisivat pysyä yhdistysten jäseninä mahdollisimman pitkään.

Puolassa siirtolapuutarhurit auttavat ikääntyneitä suunnittelemaan puutarhapalstaansa ja neuvovat heitä puutarhan hoidossa. Lisäksi he tarjoavat yhteistyössä sosiaaliviranomaisten kanssa 10 000 ikääntyneelle mahdollisuus-

den viettää kahden viikon pituisen loman siirtolapuutarhoissa. Ohjelmassa on myös kulttuuria, täydelliset terveydenhoitopalvelut ja täysihoito (majoitus ja ateriat). Majoitus tapahtuu siirtolapuutarhayhdistysten omistamissa tiloissa. Ikääntyneet saavat nauttia runsain määrin hedelmiä ja vihanneksia, jotka on kasvatettu siinä siirtolapuutarhassa, jossa he lomailevat.

Siirtolapuutarhayhdistysten kerhotilat soveltuvat mainiosti myös muihin tilaisuuksiin, kuten esimerkiksi eläkeläiskerhojen kokouksiin, luentotilaisuuksiin tai tanssi- ja musiikki-iltojen pitopaikoiksi.

Belgian siirtolapuutarhurit toimivat hekin aktiivisesti ikääntyneiden hyväksi järjestämällä heille erilaista toimintaa.



Norjan, Sveitsin ja Englannin siirtolapuutarhoja.

PIENET VILJELIJÄT

"Onnellisten lasten talo" -lastenkoti sijaitsee Potsdamissa. Lasten hyvinvointi on myös siirtolapuutarhureiden sydämen asia. Tämä ajatus oli Potsdamin aluejärjestön mielessä, kun se vuonna 1995 solmi sopimuksen em. lastenkodin tukemisesta. Tuloksiakin on jo syntynyt: vuonna 1996 ostettiin leluja leivonnaisten myymisestä ansaituilla rahoilla. Alueen siirtolapuutarhurit järjestivät kaupungissaan tapahtuman ja myivät markkinakojuista leivonnaisia.

Vuonna 1997 järjestö rahoitti pienen kasvihuoneen rakentamisen lastenkodin pihamaalle. Samassa yhteydessä lahjoitettiin puutarhatyökaluja. "Mutta kuka opettaa lapsille kuinka kasvihuoneessa viljellään? Mitä kasveja kannattaa viljellä ja milloin ja miten? Miksi

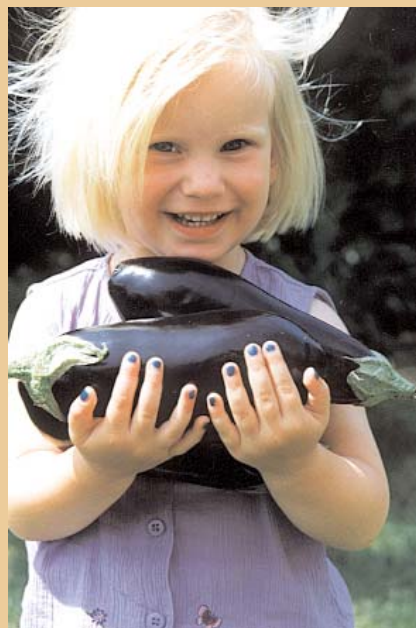
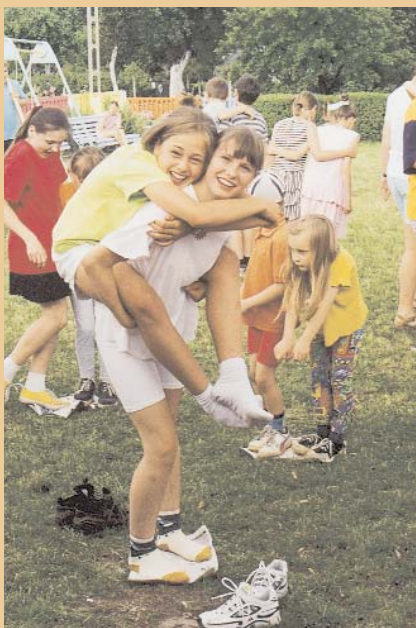
tämä asia tehdään näin ja tämä taas näin? Kuka opettaa meille kaiken sen?" kysivät sekä lapset että heidän hoitajansa.

Aluejärjestö onnistui löytämään asiantuntijan, joka oli kiinnostunut lasten asiasta. Nyt hän käy säännöllisesti lastenkodissa vastaamassa tiedonhaluisten pienten viljelijöiden kysymyksiin. Naapurissa sijaitsevan siirtolapuutarhan viljelijät käyvät tekemässä kaikki tarvittavat korjaukset.

Yhjäntäin alkoi toinen viljelykausi, ja aluejärjestö toimitti lapsille kaikki materiaalit ja antoi ideat. Se oli järjestön tuki "yritykselle". Ja miksi se toimii näin? Siitä yksinkertaisesta syystä, että eräänä kauniina päivänä joku näistä lapsis-

ta, joka on tottunut syömään itse kasvattamiaan tomaatteja ja kurkkuja, ryhtyy siirtolapuutarhuriksi. Miten voimme olla niin varmoja siitä?

Luxemburgissa Mondorfin ja Triviergesin siirtolapuutarhayhdistykset, samoin kuin Itävallan Wienin "Gartenfreunde Ottakring" -yhdistys sekä monet muut yhdistykset Ranskassa, Ruotsissa ja Belgiassa toteuttavat puutarhakoulutusta. Myös muunlaisilla projekteilla yritetään saattaa lapset tietoisiksi luonnosta ja puutarhaviljelystä. Norjassa siirtolapuutarhayhdistykset kutsuvat koululaisia alueelleen ja pyrkivät näin välittämään lapsille sen rakkauden ja arvostuksen, jota ne itse tuntevat puutarhaa ja luontoa kohtaan.



Lapset tutustuvat luontoon siirtolapuutarhassa: Itävalta, Puola ja Luxemburg.

Pienet viljelijät

Sossia-Britanniassa on eri yhdistyksissä yksi tai useampi palsta varattu yhdistysten jäsenten lasten käyttöön.

Puolassa siirtolapuutarhurit ovat rakentaneet lasten leikkipaikkoja alueilleen. Esimerkiksi Bydgoszczissa on 233 siirtolapuutarhaa ja niissä 146 lasten leikkipaikkaa. Epäsuotuisassa perhetilanteessa eläville lapsille järjestetään mahdollisuus viettää

osa kesälomastaan siirtolapuutarhassa, esimerkiksi Koziencissa sijaitsevassa Dolinkan siirtolapuutarhassa tai Opolen siirtolapuutarhoissa. Ukrainasta, Valkovenäjältä tai Kazakstanista kotoisin olevat puolalaislapset voivat viettää lomaansa Kielcen siirtolapuutarhassa. Puolan siirtolapuutarhurit tekevät yhteistyötä koulujen kanssa, jotta lapset saisivat mahdollisuuden tutustua luonnon kierto-kuuluun. Osa palstoista on varattu opetus-tarkoituksiin. Yksistään Katowicen alueella

on 61 siirtolapuutarhaa, joissa järjestetään lasten kursseja.

Zollannissa siirtolapuutarhoilla on tärkeä asema urbaanin ympäristön julkisina puutarhoina. Niissä kaupunkilaiset voivat uudelleen muodostaa yhteyden luontoon. Monet yhdistykset tarjoavat lähiseudun lapsille leikkipaikan ulkosalla. Nämä leikkipaikat ovat hyvin suosittuja.



Oppiminen auttaa ymmärtämään: Ranska ja Englanti.

